

Rokasgrāmata

1.1. Izmantošanas joma un priekšvēsture

1. Šajā rokasgrāmatā sniegta ziņas par videokonferenču iekārtu izmantošanu pārrobežu tiesvedībā Eiropas Savienībā. Šeit apskatīti videokonferenču tehnoloģijas izmantošanas organizatoriskie, tehniskie un juridiskie apsvērumi. Bez tam ceļvedī analizēta iekārtu izmantošana tiesas zālēs un liecinieku telpās, kā arī pārvietojamo iekārtu izmantošana. Norādījumi ir piemērojami gadījumos, kad videokonferenci izmanto jebkurā tiesvedības posmā, jo īpaši pierādījumu iegūšanai no attālām vietām citās ES dalībvalstīs.
2. Rokasgrāmatā iekļauti padomi un norādījumi advokātiem, tiesu darbiniekiem un tehniskajiem darbiniekiem. Šeit apskatīti praktiski videokonferenču iekārtu izmantošanas apsvērumi, kas ir īpaši noderīgi advokātiem un tiesas darbiniekiem, un pēc tam sniegts tehnisku aspektu izklāsts, kas varētu būt sevišķi noderīgi tehniskajiem darbiniekiem. Rokasgrāmatas pielikumā pieejama informācija par tiesisko regulējumu videokonferenču izmantošanai pārrobežu tiesvedībā krimināllietās, kā arī civillietās un komercietās. Turpmākos pielikumos izklāstīti tehniski standarti, kuri ir jāņem vērā, un sniegts kopsavilkums par galvenajiem videokonferenču norises posmiem pārrobežu tiesvedībā. Šī dokumenta mērķis ir palīdzēt lietotājiem, sniedzot padomus un norādījumus. Tas neaizstāj sīki izstrādātas darba instrukcijas vai lietošanas instrukcijas.
3. Šajā dokumentā apskatīta galvenokārt videokonferenču izmantošana tiesvedībā krimināltiesās, civiltiesās un komercietās. Tomēr daudzi no videokonferenču izmantošanas tehniskajiem aspektiem ir vispārēji piemērojami plašāk tiesu iekārtā. Liecinieku un ekspertu pratināšana ne vienmēr notiek tiesā; ir iespējams izveidot videokonferences savienojumu starp tiesām un citām vietām, piemēram, konsulārajām vai diplomātiskajām pārstāvniecībām, cietumiem, slimnīcām un patvēruma meklētāju centriem. Tādēļ šo dokumentu var izmantot arī kā pamatu videokonferenču rīkošanai cita veida tiesvedībā.
4. Parasti pārrobežu civilprocesos ir divi iespējami veidi, kā uzklaut lieciniekus un ekspertus, izmantojot videokonferenci:
netieša pierādījumu iegūšana – tās valsts tiesa, kas saņēmusi prasību, veic, piem., liecinieka uzklautišanu (balstoties uz konkrētiem nosacījumiem un piedaloties tās tiesas pārstāvjiem, kas iesniegusi pieprasījumu);
tieša pierādījumu iegūšana – tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tiešā veidā ar videokonferences starpniecību uzklaut liecinieku, kurš atrodas citā dalībvalstī.
5. Pirmstiesas kriminālizmeklēšanas laikā izmeklēšanas tiesnesis vai prokurors varētu lemt uzklaut liecību no liecinieka, kam izteikti draudi, vai no liecinieka vai eksperta, kurš atrodas ārzemēs, izmantojot videokonferenci vai citus piemērotus attālinātas audiovizuālās saziņas līdzekļus, iepriekš saņemot liecinieka piekrišanu, ja liecinieks nevar vai viņam nebūtu vēlams ierasties tiesā klātienē.
6. Liecinieku ekspertu pieejamība ir apzināta kā viens no kavēšanās iemesliem gan civillietās (piem., medicīnas eksperti un psihologi bērnu aizbildniecības vai bērnu aprūpes lietās), gan krimināllietās (piem., tiesas eksperti vai datorspeciālisti). Videokonferenču iekārtu izmantošana sniegs tiesām lielāku elastību saistībā ar to, kad un kā lieciniekiem ekspertiem no citām dalībvalstīm lūgt liecības. Gadījumos, kad paredzēts pratināt lieciniekus ekspertus, ir ieteicams pirms pratināšanas ar tiem sazināties un noskaidrot, kādas tehniskas iekārtas varētu būt vajadzīgas uzklautišanas laikā.
7. Saistībā ar neaizsargātiem un iebiedētiem lieciniekiem videokonference ir līdzeklis, ar ko mazināt šo personu spriedzi un nemieru, kas var rasties no traumējoša brauciena uz tiesu ārvalstīs. Pierādījumu sniegšanai ārvalsts tiesai praktiskāk būtu izmantot atsevišķu liecinieku telpu, nevis tiesas zāli.

Lapa atjaunināta: 18/01/2019

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.